TDOK-nummer
TDOK 2023:0161
Dokumentdatum
2025-03-25
Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig
Fastställt av
Chef VO Underåll
Gäller från
2025-04-01
Version
5.0
Skapat av
Arnesten Emilie, UHtam
Ersätter
TMALL 0551

Miljöwebb Landskap – Väganknutet kulturminne

Syfte

Dokumentet utgår från *Riktlinje Landskap (TDOK 2015:0323)* och är ett stöd vid registrering av information i och användning av Miljöwebb Landskap. Dokumentet är kopplat till huvudprocessen *Samla in och bearbeta information om vägar och järnvägar*.

Omfattning

Dokumentet ska användas som stöd för registrering av information i Miljöwebb Landskap. *Manual för Miljöwebb Landskap (TDOK 2023:0101)* ger ytterligare stöd vid inmatning av information i Miljöwebb Landskap.

Utöver registrering av data ska aktuella översiktsbilder som visar kulturminnet i sin omgivning och/eller bilder som visar utförd åtgärd läggas in i Miljöwebb Landskap. Även dokument såsom inventeringsprotokoll, beslut från länsstyrelse, förelägganden, skiss, ritning, karta och skötselplan ska registreras. Diarienummer samt handlingsnummer anges. En kortfattad beskrivning av hur driftskedet berörs och eventuella kontrollprogram noteras och tidigare mätdata, analyser, rapporter eller dylikt läggs in. Skötselbeskrivningar, foton och övriga dokument läggs också in.

Definitioner och förkortningar

Ett väganknutet kulturminne är placerat utmed statlig väg i vägområdet eller i dess närhet och har en historisk och/eller teknisk koppling till vägen och dess funktion. Exempelvis milstolpe, kilometerstolpe, vägvisningssten, väghållningssten, minnesmärke och räcke (*Riktlinje landskap TDOK 2015:0323*). Ett väganknutet kulturminne ska uppfylla något av följande:

- Väganknutet, placerat i eller nära vägområdet, t.ex. väghållningssten, milstolpe eller räcke.

- Ej väganknutet, men placerat i vägområdet, t.ex. minnesmärke utan historisk koppling till vägen.

Väganknutna kulturminnen placerade i vägens närhet på privat tomtmark, t.ex. i en trädgård eller inom hagmark bakom stängsel ingår inte i Trafikverkets ordinarie skötsel. Dessa kan vid behov registreras i Miljöwebb Landskap med attributet Förvaltare – Annan.

Ansvar

Förvaltningen för Miljöwebb Landskap ansvarar för dokumentet. Handledningen riktar sig till användare av Miljöwebb Landskap.

Skapa eller förändra objekt i Miljöwebb Landskap

För att skapa ett nytt väganknutet kulturminne, tryck på Skapa nytt objekt i Miljöwebb Landskap och välj företeelsetypen Väganknutet kulturminne. För att redigera information för ett befintligt objekt, klicka på "redigeringsknappen" på objektsidan. Om en åtgärd har förändrat ett objekt ska det befintliga objektet uppdateras. För att ta bort ett objekt, tryck på Verktyg och sedan Borttag.

Händelser

När miljöföreteelser skapas eller redigeras behöver dessa kopplas till en händelse. Vissa händelser är aktuella både vid skapande av nya och redigering av befintliga objekt, medan andra endast är aktuella vid redigering av befintliga objekt. Nedan listas alla händelsetyper och gemensamma attribut för alla typer och alla miljöföreteelser.

Tabell 1. Händelsetyper och värdemängder.

Attribut	**Värdemängd**
Typ *nya miljöföreteelser*	Giltiga värden, välj en: Inventering Kontakt Uppföljning av utförd miljöåtgärd Utförd miljöåtgärd

Typ *redigering av befintliga objekt*	Giltiga värden, välj en: Anteckning Berört av ärende Enklare fältbesök Föreläggande och myndighetsbeslut Händelse med negativ påverkanInventering Konditionsbesiktning Kontakt Planering av miljöåtgärd Relaterad miljöföreteelse Tillståndsbedömning Uppföljning av utförd miljöåtgärd Upprättad objektspecifik skötselbeskrivning Utförd miljöåtgärd
Händelsedatum	Datum
Rubrik	Fritext
Ärendenummer i diariet	Fritext
Handlingsnummer i diariet	Fritext
Beskrivning	Fritext
Länkade händelser *redigering av befintliga objekt*	Välj relaterad händelse om aktuellt.

Definitioner av händelsetyper

Tabell 2. Definitioner av händelsetyper.

Händelser	**Definition**
Anteckning	Registrering av information som inte passar under någon annan händelsetyp.
Berört av ärende	Objektet ingår i yttrande/utredning av ett ärende, t.ex. AKJ eller ledningsärende.
Enklare fältbesök	Enklare fältbesök av objektet har genomförts.
Föreläggande och myndighetsbeslut	Myndighetsbeslut (eller domstol) som ofta innebär att verksamhetsutövaren som beslutet gäller ska göra något. Föreläggandet kan också innebära att förbud eller begränsningar. Det kan röra sig om dispensbeslut eller provtagning av vatten.
Händelse med negativ påverkan	Negativ påverkan till följd av projekt, t.ex. bortgrävd artrik vägmiljö, nedtagning av träd eller borttagning av del av stenmur.
Inventering	Inventering enligt fastställd metod. Ange vad inventeringen avser.
Kontakt	Viktig kontakt kopplad till enskilt objekt, t.ex. markägare, annan myndighet (t.ex. länsstyrelse), entreprenör och övrig anställd eller konsult på TRV.

Konditionsbesiktning	Besiktning av ett objekts status/skick som genomförs av entreprenör inom Baskontrakt väg.
Planering av miljöåtgärd	Planering av natur- och kulturåtgärd som syftar till att stärka värden. Detta oavsett finansieringsform, t.ex. riktad fysisk miljöåtgärd, miljöåtgärd inom ett investeringsprojekt eller underhållsprojekt.
Relaterad miljöföreteelse	Information om objektet ingår i eller ska ses tillsammans med eller en annat objekt, t.ex. genom funktionella samband.
Tillståndsbedömning	Återkommande kontroll av ett objekts tillstånd enligt metod för tillståndsbedömning. Exempel på innehåll i rubrik kan vara TK 3 (tillståndsklass 3) eller god.
Uppföljning av utförd miljöåtgärd	Granskning av utförd miljöåtgärd. Synpunkter på utförande kopplat till beställning/projektering, t.ex. godkänd eller underkänd.
Upprättad objektspecifik skötselbeskrivning	Objektspecifik skötselbeskrivning för objektet har upprättats.
Utförd miljöåtgärd	Utförd natur- eller kulturåtgärd som syftar till att stärka värden. Detta oavsett finansieringsform, t.ex. riktad fysisk miljöåtgärd, miljöåtgärd inom ett investeringsprojekt eller underhållsprojekt. Ange om den åtgärd som är genomförd inneburit nyskapande (ej tidigare funnits på platsen), restaurering (större åtgärder inom RMÅ) eller mindre renovering (oftast genomförd inom basunderhåll).

Händelsetypsspecifika attribut

Tabell 3. Händelsetypsspecifika attribut.

Händelsetyp	**Attribut**	**Värdemängd**
Berört av ärende		
Objektet ingår i yttrande/utredning av ett ärende, exempelvis AKJ eller ledningsärende.	Typ av ärende	Giltiga värden, välj en: AKJ (anläggningsspecifika krav järnväg) Ledningsärende Anslutningsärende Timmerupplag Övrigt
	Kontaktperson	Fritext
	Telefonnummer	Fritext
	E-post	Fritext
Föreläggande och myndighetsbeslut		
Myndighetsbeslut (eller domstol) som ofta innebär att den som beslutet gäller ska göra något. Föreläggandet kan också innebära att den som beslutet gäller ska låta bli att göra något.	Slutdatum	Datum

Inventering		
Inventering enligt fastställd metod.	Använd metod	Annan metod
	Utförd av	Fritext
Kontakt	Kontaktperson	Fritext
Möjlighet att registrera viktig kontakt kopplade till enskilda objekt, exempelvis markägare, andra myndigheter (exempelvis länsstyrelse), entreprenör, övriga anställda eller konsulter på TRV.	Telefonnummer	Fritext
	E-post	Fritext
Planering av miljöåtgärd		
Planering av natur- och kulturåtgärd som syftar till att stärka värden. Detta oavsett finansieringsform, exempelvis riktade fysiska miljöåtgärder, miljöåtgärder inom ett investeringsprojekt eller underhållsprojekt. Negativ påverkan till följd av projekt dokumenteras under "Projekt med negativ påverkan".	Verksamhetsområde Trafikverket	Giltiga värden, välj en: Investering (IV) Planering (PL) Stora projekt (PR) Underhåll (UH)
Tillståndsbedömning		
Återkommande kontroll av ett objekts tillstånd enligt metod för tillståndsbedömning.	Utförd av	Fritext
Uppföljning utförd miljöåtgärd		
Granskning av utförd miljöåtgärd. Synpunkter på utförande kopplat till beställning/projektering.	Typ av uppföljning	Giltiga värden, välj en eller båda: Slutbesiktning av oberoende part Uppföljning av sakkunnig natur- eller kulturmiljö
	Bedömning	Giltiga värden, välj en: Godkänd Godkänd med anmärkning Underkänd
	Utförd av	Fritext
	Anmärkning	Fritext
Utförd miljöåtgärd		
Utförd natur- och kulturåtgärd som syftar till att stärka värden. Detta oavsett finansieringsform, exempelvis riktade fysiska miljöåtgärder, miljöåtgärder inom ett investeringsprojekt eller underhållsprojekt. Negativ påverkan till följd av projekt dokumenteras	Ingår i projekt	Fritext

under "Projekt med negativ påverkan".		
	Verksamhetsområde Trafikverket	Giltiga värden, välj en: Investering (IV) Planering (PL) Stora projekt (PR) Underhåll (UH)
	Finansierat av	Giltiga värden, välj en: Riktad fysisk miljöåtgärd Åtgärd inom Investeringsprojekt Åtgärd inom Underhållsprojekt Åtgärd inom Stora projekt Annan
	Utförd av	Fritext

Basfakta

Tabell 4. Basfakta.

Kort	**Attribut**	**Värdemängd**
Information om objektet	Namn	Textfält
	Klassning	Giltiga värden, välj en: Väganknutet kulturminne Potentiell Väganknutet kulturminne Omklassad till att inte vara Väganknutet kulturminne
	Beskrivning	Textfält
Basinformation	Lämningstyp	Giltiga värden, välj en: Milstolpe Kilometerstolpe Väghållningssten Gränsmärke Minnesmärke Vägvisningssten Vägvisningsskylt Rest sten Vilsten Endast postament Grindstolpe Räcke Telestolpe Elstolpe Belysningsstolpe Övrig anläggning
	Årtal	Numeriskt värde

	Ej aktuellt för Telestolpe, Elstolpe, Belysningsstolpe	
	Material *Ej aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Sten Järn Trä Okänt
	Postament *Ej aktuellt för Räcke, Telestolpe, Elstolpe, Belysningsstolpe*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Saknas Kallmurad sten Lös sten Huggen sten Putsad sten Stenmur Sockel av sten Gjutet Övrigt
	Text på objektet *Ej aktuellt för Räcke, Telestolpe, Elstolpe, Belysningsstolpe*	Textfält
	Huvudman	Giltiga värden, välj en: Trafikverket Annan Delat Okänt
	Skötselsansvarig	Giltiga värden, välj en: Trafikverket Annan

		Delat Okänt
	Kommentar huvudman och skötselansvarig	Textfält
	Stolpens material *Endast aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Bearbetad sten Obearbetad sten Stål Järn Betong Trä Annat
	Målad stolpe *Endast aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ja Nej
	Typ av navföljare *Endast aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Saknas Kohlswa U-profil W-profil enkel W-profil dubbel Rörföljare enkel Rörföljare dubbel Sidovajer Mittvajer Trä Annat

	Målad navföljare *Endast aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ja Nej
	Typ av toppföljare *Endast aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Saknas Gasrörstyp Kätting Annat
	Målad toppföljare *Endast aktuellt för Räcke*	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ja Nej
Relaterade miljöföreteelser	Objekt-id	Ange objekt-id för relaterad miljöföreteelse
	Kommentar	Textfält
	Relationstyp	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ingår i Ska ses tillsammans med
Läge	Terräng	Textfält
	Avstånd till väg (m)	Numeriskt värde
	Orientering	Textfält
	Socken	Textfält
	Källa för position	Giltiga värden, välj en: EJ angivet Digitalisering GPS inmätning/fält

		Kulturmiljöregistret
Externa referenser	Lämningsnummer	Textfält
	RAÄ-nummer	Textfält
	Länk till objektet i Fornsök	Textfält för URL
	Saknas i kulturmiljöregistret	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ja Nej
Tillstånd	Tillståndsklass	Giltiga värden, välj en: Ej angivet 0 - Fullgod anläggning 1 - Ej fullgod anläggning, inga åtgärder inom inspektionsintervallet 2 - Ej fullgod anläggning, åtgärder behövs inom inspektionsintervallet 3 - Ej fullgod anläggning, åtgärder behövs inom 1 år
	Beskrivning av skada	Textfält
	Ingår i prioriterad kontext	Textfält
	Senast utförda Konditionsbesiktning - Datum	Textfält (endast för händelse Konditionsbesiktning)
	Deltillståndsklass - Lämningstyp	Textfält (endast för händelse Konditionsbesiktning)

	Skadeklass - Åtgärdstyp, Sten/Stolpe	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ingen åtgärd Tvättning Smärre åtgärd Renovering Konservering Bygge Skötsel Åtgärdad Okänt
	Skadeklass - Åtgärdstyp, Postament	Giltiga värden, välj en: Ej angivet Ingen åtgärd Tvättning Smärre åtgärd Renovering Konservering Bygge Skötsel Åtgärdad Okänt
	Skadeklass - skador, Sten/Stolpe	Giltiga värden, välj en: Ej angivet 1. Inga 2. Lindriga 3. Måttliga 4. Svåra 5. Okänt

	Skadeklass - skador, Postament	Giltiga värden, välj en: Ej angivet 1. Inga 2. Lindriga 3. Måttliga 4. Svåra 5. Okänt
Position	Geometri	Ange geometri för objekt.
Bilder		
	Välj filer eller dra och släpp in filer i området.	
	Filnamn	Textfält
	Filstorlek	Beräknas av systemet
	Filformat	Beräknas av systemet
	Beskrivning	Textfält
	Mediataggar	Textfält
	Datum	Giltigt datumvärde
	Upphovsman	Textfält
	Bildtyp	Giltiga värden, välj en: Detalj Översikt
	Är en primärbild för objektet	Checkbox
	Synlig i objektsbeskrivningen	Checkbox
	Prioritetsordning i objektbeskrivningen	Numeriskt fält
Dokument		

	Välj filer eller dra och släpp in filer i området.	
	Filnamn	Textfält
	Beskrivning	Textfält
	Datum	Giltigt datumvärde
	Upphovsman	Textfält
	Dokumenttyp	Giltiga värden, välj en: Avtal Besiktningsprotokoll Checklista tillståndsbedömning Dispensansökan Föreläggande och Myndighetsbeslut Inventeringsprotokoll Karta Objektspecifik skötselbeskrivning Protokoll konditionsbesiktning Ritning Skiss Åtgärdsbeskrivning Övrigt
	Giltig från/till	Giltiga datumvärden
	Ingår i baskontrakt	Giltiga värden, välj en: Ja Nej
	Innebär tilläggsbeställning	Giltiga värden, välj en: Ja Nej

Attributdefinitioner basfakta

Tabell 5. Attributdefinitioner för basfakta.

Attribut	Värdemängd	Definition
Namn	Textfält	Namn på objektet om sådant finns. I annat fall ange lämningsnummer för de objekt som finns i Fornsök. Om båda dessa saknas kan en närliggande plats anges.
Klassning	Väganknutet kulturminne	Objektet uppfyller kriterier och definitioner för väganknutet kulturminne.
Klassning	Omklassad till att inte vara Väganknutet	Objekt som tidigare har varit ett väganknutet kulturminne men som inte längre uppfyller kriterier och definitioner för det men finns kvar i anläggningen.
Klassning	Potentiell Väganknutet kulturminne	Objekt som inte är verifierat och bedömt enligt kriterier och definitioner för väganknutet kulturminne. Det finns behov att verifiera det. Det kan exempelvis vara tips från Länsstyrelse, allmänheten eller entreprenörer.
Beskrivning	Textfält	En allmän beskrivning av objektet och omgivningen som inte framgår av övrig information.
Lämningstyp	Milstolpe	Milstolpar markerade hel-, halv eller kvartsmil och har ofta aktuell regents krönta namnchiffer. Ibland finns även aktuell landshövdings initialer. I Sverige användes milstenar från 1649 års Gästgivarordning till 1890-talet för att markera avstånd längs landsvägar och senare häradsvägar. Milstolpar kan vara av sten, gjutjärn eller trä och är vanligen uppställda i postament av sten.
Lämningstyp	Kilometerstolpe	På 1870-talet infördes den nuvarande millängden 1 mil = 10 kilometer. Således ersattes milstolparna till Nymilstolpar och Kilometerstolpar genom vägdistriktens försorg.

Lämningstyp	Väghållningssten	Väghållningsstenarna markerade gräns mellan vägsträckor med olika väghållare som ansvarade för att hålla sträckan i farbart skick. De är vanligen av sten, men även trätavlor kan förekomma. En inskrift kan innehålla väghållningsstenens ordningsnummer utmed vägen, by- eller gårdsnamn, gårdens mantal, vägsträckans längd i alnar eller meter, gårdsägarens initialer, årtal och/eller riktningspil. Väghållningsstenarna placerades direkt i marken, men kan ibland vara uppställda i stenmurar eller i enklare postament av lösa stenar. Redan på medeltiden hade bönderna och jordägare olika väglotter att sköta. År 1628 fick det nyinrättade Lantmäteriet uppgiften att göra längder för så kallade väglottsdelningar. År 1891 fick Sverige sin första väglag som trädde i kraft 1895, där stadgades för första gången om väghållningsstenar. Enligt den nya lagen blev de nyinrättade väghållningsdistrikten ansvariga för väghållningen.
Lämningstyp	Gränsmärke	Gränsmärken markerar gränser mellan fastigheter, byar, socknar, härader eller länder. Gränsmärken kan bestå av enstaka stenar med eller utan postament, större block eller rösen av stenar. Själva mittstenen (gränsstenen) kan vara mycket enkel eller av huggen sten, visarsten eller en gjutjärnstavla. Ibland har gränsstenarna inskriptioner med t.ex. kungamonogram, länsnamn, länsvapen, ägonamn och/eller årtal.
Lämningstyp	Minnesmärke	Minnesmärken är vanligtvis stenar eller flyttblock med inskriptioner som rests utmed vägen för att påminna om en specifik händelse. Händelsen kan vara anläggande eller ombyggnation av vägen, ett brobygge, en historisk händelse eller ett dödsfall. Ett minnesmärke kan även utgöras av en ringarsten, en vägsten som användes när liktågen var på väg till kyrkan. De anhöriga kunde då avtala med prästen att kyrkklockorna skulle börja ringa när liktåget befann sig på ett visst avstånd från kyrkan, vid en bestämd ringarsten. Avståndet mellan kyrkan och stenen avgjorde även kostnaden för klockringningen.

Lämningstyp	Vägvisningssten	I 1734 års gästgiveriförordning bestämdes att vägvisningsskyltar skulle sättas upp längs de större vägarna. Skyltarna kan vara i sten, trä eller gjutjärn. Vägvisningsskyltarna kan vara placerade direkt i marken eller vara uppförda i ett postament. På vägvisningsstenen finns text/inskriptioner som ofta anger åt vilket väderstreck olika orter ligger samt hur många kilometer det är till respektive ort.
Lämningstyp	Vägvisningsskylt	I 1734 års gästgiveriförordning bestämdes att vägvisningsskyltar skulle sättas upp längs de större vägarna. Skyltarna kunde vara i sten, trä eller gjutjärn. Vägvisningsskyltarna kunde stå för sig själv eller i postament såsom milstenar. På vägvisningsskylten finns text/inskriptioner som ofta anger åt vilket väderstreck olika orter ligger samt hur många kilometer det är till respektive ort. En betydligt senare typ är de målade järnskyltarna från mitten av 1900-talet. Skylten är utformad som en gulmålad pil med röd profilerad ram och svart text. Även stolpen är gul och ofta med en avslutad knopp överst.
Lämningstyp	Rest sten	En rest sten, även bautasten, är ett långsmalt stenblock som man ställt upp i en grop packad med småsten. De är från järnåldern och ibland tillsammans med runstenar eller bildstenar. Skillnaden är att en rest sten saknar ristningar.
Lämningstyp	Vilsten	Vilstenar består av en mer eller mindre tuktad sten med flat översida. Och på dessa kunde resenärerna stanna och rasta och vila en stund. Stenen användes även då en likkista skulle bäras till socknens kyrka. Kistan ställdes på stenen och bärlagret kunde pusta ut en stund och ofta bjöds det då på en sup.
Lämningstyp	Endast postament	Postament är den grund på vilken milstenar eller andra stenar kan stå i. De kan bestå av kallmurad sten, lös sten, putsad sten, stenmur, gjutet i betong eller sockel av sten.
Lämningstyp	Grindstolpe	Stolpar ursprungligen placerade på var sida om en grind.
Lämningstyp	Räcke	Långsträckt konstruktion monterad för att hindra fordon från att köra av vägen.
Lämningstyp	Telestolpe	Trästolpar med luftburna telefonledningar.
Lämningstyp	Elstolpe	Stolpe med luftburna elledningar.
Lämningstyp	Belysningsstolpe	Stolpe med belysning.
Lämningstyp	Övrig anläggning	Objekt som inte passar in under de andra lämningstyperna. Beskrivs under attributet beskrivning.

Årtal	Numeriskt värde	Det årtal som står på stenen.
Material	Ej angivet	
Material	Sten	Olika typer av stenmaterial.
Material	Järn	Gjutet i järn.
Material	Trä	Olika typer av trämaterial.
Material	Okänt	Objektets material är inte känt.
Postament	Ej angivet	
Postament	Saknas	Det finns inget postament och har troligen aldrig funnits.
Postament	Kallmurad sten	Sten som kallmurats.
Postament	Lös sten	Lösa stenar som lagts samman.
Postament	Huggen sten	Kallmurat postament som är uppbyggt av huggna stenar.
Postament	Putsad sten	Sten som byggts upp och sedan putsats.
Postament	Stenmur	Stenmur har använts som postament.
Postament	Sockel av sten	Postamentet har byggts upp med hjälp av en sockel av huggna stenar. Inne i sockeln kan sedan lösa stenar ligga.
Postament	Gjutet	Postamentet är gjutet i exempelvis betong.
Postament	Övrigt	Postament som ser ut på annat vis än ovan nämnda.
Text på objektet	Text	Text på objektet.
Huvudman	Trafikverket	Trafikverket är objektets huvudman.
Huvudman	Annan	Objektet har en annan huvudman.
Huvudman	Delat	Objektet har delat huvudmannaskap.
Huvudman	Okänt	Objektet har okänd huvudman.
Skötselansvarig	Trafikverket	Trafikverket är objektets skötselansvarig.
Skötselansvarig	Annan	Objektet har en annan skötselansvarig.
Skötselansvarig	Delat	Objektet har delat skötselansvar.
Skötselansvarig	Okänt	Objektet har okänd skötselansvarig.

Kommentar Huvudman och Skötselansvarig	Fritext	Ange kommentar kopplad till Huvudman och Skötselansvarig.
Stolpens material	Ej angivet	
Stolpens material	Bearbetad sten	Stengardister med bearbetad yta. Har vanligtvis navföljare. Monterades fram till 1950-talet.
Stolpens material	Obearbetad sten	Stengardister av obearbetad eller grovhuggen sten. Placerade som markeringar längs vägen med ett visst avstånd till varandra för en barriärliknande effekt. Saknar vanligtvis navföljare.
Stolpens material	Stål	Stolpe av valsat stål. Profilen kan t.ex. vara I-, L, ∑, [, H, fyrkant, rör eller räl. Använts från 1800-talet till idag.
Stolpens material	Järn	Stolpe av gjutjärn eller smidesjärn. Idag sällsynta längs det statliga vägnätet. Gjutjärnsstolpar finns på broar, i herrgårdsmiljöer och andra kulturhistoriskt värdefulla miljöer. Smidesstolpar förekommer vanligen på stenvalvsbroar. Använts från 1700-talet – 1910.
Stolpens material	Betong	Betonggardister i armerad eller oarmerad betong. Har tillverkats sedan sekelskiftet 1900 och blev allt vanligare från 1930-talet fram till 1960-talet.
Stolpens material	Trä	Trästolpar har använts både som fristående markeringar och som hållare av navföljare under lång tid. Stolpar i trä var vanligt förekommande fram till 1930-talet, men det är sällsynt att rester efter äldre trästolpar återfinns idag. Monterades fram till 1950-talet.
Stolpens material	Annat	Stolpe i annat material än valbara alternativ. Beskriv materialet under Beskrivning.
Målad stolpe	Ej angivet	
Målad stolpe	Ja	Helt eller delvis målad stolpe, även spår av äldre målning.
Målad stolpe	Nej	Omålad stolpe.
Typ av navföljare	Ej angivet	
Typ av navföljare	Saknas	Stolparna saknar navföljare.
Typ av navföljare	Kohlswa	Valsad stålbalk med den vanligaste navföljarprofilen under 1900-talet. Tillverkad av Kohlswa jernverk AB. Första generationens kohlswabalkar var alltid målade.

Typ av navföljare	U-profil	Valsad stålbalk med U-profil (UNP). Vanliga mellan 1910-1930-talen. Målade i vit eller grön kulör.
Typ av navföljare	W-profil enkel	Valsad räckesbalk i stål med W-profil. Står emot högre påfrestningar än äldre typer av balkar. Har varit den dominerande typen från 1960-talet till idag. Oftast förzinkade, men målade varianter förekommer. Även kallad Europabalk.
Typ av navföljare	W-profil dubbel	Dubbla räckesbalkar i stål med W-profil. Har varit den dominerande typen från 1960-talet till idag. Oftast förzinkade, men målade varianter förekommer. Står emot högre påfrestningar än äldre typer av balkar. Även kallad Europabalk.
Typ av navföljare	Rörföljare enkel	Stålbalk med rund profil. Förzinkad eller målad med öppen eller försluten baksida.
Typ av navföljare	Rörföljare dubbel	Dubbla stålbalkar med rund profil. Förzinkade eller målade med öppen eller försluten baksida.
Typ av navföljare	Sidovajer	Flera vajrar monterade på stolpar och förankrade i motvikter under körbanan. Bildar ett elastiskt påkörningsskydd i kanten av vägbanan. Förekommer från senare delen av 1990-talet fram till idag.
Typ av navföljare	Mittvajer	Flera vajrar monterade på stolpar och förankrade i motvikter under körbanan. Bildar ett elastiskt påkörningsskydd mellan vägbanor. Förekommer från senare delen av 1990-talet fram till idag.
Typ av navföljare	Trä	Räckesbalk i trä. Historiskt en av de vanligaste navföljartyperna, men är idag mycket ovanliga längs det statliga vägnätet. Har ofta varit vitmålade.
Typ av navföljare	Annat	Navföljare av annan typ än valbara alternativ. Beskriv materialet och utformningen under Beskrivning.
Målad navföljare	Ej angivet	
Målad navföljare	Ja	Helt eller delvis målad navföljare, även spår av äldre målning. Oftast enfärgade, men förekommer även randig med två kulörer.
Målad navföljare	Nej	Omålad navföljare.
Typ av toppföljare	Ej angivet	
Typ av toppföljare	Saknas	Stolparna saknar toppföljare.

Typ av toppföljare	Gasrörstyp	Toppföljare i stål med rund profil. Vanligen fästa med smidda svep i toppen av gardister. Ofta målade i vit, grön eller svart kulör.
Typ av toppföljare	Kätting	Toppföljare i form av en järnkätting.
Typ av toppföljare	Annat	Toppföljare av annan typ än valbara alternativ. Beskriv materialet och utformningen under Beskrivning.
Målad toppföljare	Ej angivet	
Målad toppföljare	Ja	Målad toppföljare, även spår av äldre målning.
Målad toppföljare	Nej	Omålad toppföljare.
Objekt-id	Fritext	Ange objekt-id för relaterad miljöföreteelse.
Kommentar	Fritext	Kommentar kopplad till relationen.
Relationstyp	Ej angivet	
Relationstyp	Ingår i	Objektet ingår i det relaterade objektet.
Relationstyp	Ska ses tillsammans med	Objektet ska ses tillsammans med det relaterade objektet.
Terräng	Text	Markanvändning och terräng i objektets närmaste omgivning.
Avstånd till väg (m)	Numeriskt värde	Avstånd i meter mellan objektet och vägkant.
Orientering	Text	Objektets placering i förhållande till vägområdet och andra strukturer, t.ex. korsningar eller åkerhörn.
Socken	Text	Namn på socken. Se Fornsök.
Källa för position	Digitalisering	Objektet har positionerats digitalt vid skrivbordet.
Källa för position	GPS inmätning/fält	Positionen är inmätt i fält.
Källa för position	Kulturmiljöregistret	Positionen har hämtats från Kulturmiljöregistret/Fornsök.
Lämningsnummer	Textfält	Lämningens unika identitet hos Riksantikvarieämbetet, bestående av L samt årtal och ett löpnummer, till exempel L2017:5013.
RAÄ-nummer	Text	Lämningens tidigare icke unika identitet hos Riksantikvarieämbetet, bestående av sockennamn och ett löpnummer.
Länk till objektet i Fornsök	Textfält för URL	Länk till objektet i Riksantikvarieämbetets webbaserade söktjänst som innehåller information om alla kända registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige.

Saknas i kulturmiljöregistret	Ej angivet	
Saknas i kulturmiljöregistret	Ja	Objektet saknas i kulturmiljöregistret
Saknas i kulturmiljöregistret	Nej	Objektet finns i kulturmiljöregistret
Tillståndsklass	Ej angivet	
Tillståndsklass	0 - Fullgod anläggning	Det väganknutna kulturminnet utgör en fullgod anläggning och inga åtgärder behövs inom inspektionsintervallet. Inga tecken på brister. God skötselstatus.
Tillståndsklass	1 - Ej fullgod anläggning, inga åtgärder inom inspektionsintervallet	Det väganknutna kulturminnet utgör inte en fullgod anläggning, men är inte prioriterat för åtgärder inom inspektionsintervallet. Mindre eller obetydliga fel eller brister, men dessa utgör ingen risk för anläggningen eller påverkar helhetsupplevelsen. God skötselstatus.
Tillståndsklass	2 - Ej fullgod anläggning, åtgärder behövs inom inspektionsintervallet	Det väganknutna kulturminnet utgör inte en fullgod anläggning. Åtgärder behövs inom inspektionsintervallet. Väsentliga fel eller brister och behov av åtgärder. Anläggningen riskerar att skadas ytterligare och helhetsupplevelsen påverkas. Ej god skötselstatus.
Tillståndsklass	3 - Ej fullgod anläggning, åtgärder behövs inom 1 år	Det väganknutna kulturminnet utgör inte en fullgod anläggning. Åtgärder behövs inom 1 år. Stenmuren har större eller allvarliga fel eller brister. Stenmuren riskerar att skadas ytterligare om ingen åtgärd vidtas. Ej god skötselstatus.
Beskrivning av skada	Textfält	Beskrivning av skadan, dess omfattning samt eventuella förslag på åtgärder.
Ingår i prioriterad kontext	Textfält	Objektet är belägen i eller invid: - världsarv - riksintresse för kulturmiljövård - kulturreservat - värdefull kulturmiljö utpekade av länsstyrelse eller kommun - kulturväg - lokal kulturmiljörelaterad kontext utöver ovan nämnda, exempelvis turist/besöksmål eller pilgrimsled.
Senast utförda Konditionsbesiktning – Datum	Textfält	Datum för genomförande av konditionsbesiktning (endast för händelse konditionsbesiktning).

Deltillståndsklass	Deltillståndsklass 0	Inga tecken på brister (endast för händelse konditionsbesiktning).
Deltillståndsklass	Deltillståndsklass 1	Mindre eller obetydliga fel eller brister, men utgör ingen risk för anläggningen eller påverkar helhetsupplevelsen (endast för händelse konditionsbesiktning).
Deltillståndsklass	Deltillståndsklass 2	Väsentliga fel eller brister med behov av åtgärder. Anläggningen riskerar att skadas ytterligare och helhetsupplevelsen påverkas (endast för händelse konditionsbesiktning).
Deltillståndsklass	Deltillståndsklass 3	Allvarliga fel eller brister med behov av åtgärder. Anläggningen riskerar att skadas ytterligare och helhetsupplevelsen påverkas i mycket hög grad (endast för händelse konditionsbesiktning).
Lämningstyp	Textfält	Gäller registrering av tidigare okända objekt. Se definitioner av lämningstyper ovan (endast för händelse konditionsbesiktning).
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Ej angivet	
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd behövs på objektet. Objektet är i gott skick.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Tvättning	Rengöring för att avlägsna smuts och påväxt.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Smärre åtgärd	Mindre åtgärdsinsats som kan utgöras med handkraft som inkluderar exempelvis framröjning av objekt, imålning av text, räta upp stolpe.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Renovering	Objektet har raserats eller lutar kraftigt eller ligger ner och behöver grävas om. Ofta med hjälp av maskiner vilket kan innebära avstängning av vägen.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Konservering	Kräver insats av konservator, smed eller annan specialist, ofta där objektet behöver plockas in på verkstad för att åtgärdas. Objektet kan ha grova skador eller gått sönder i flera delar. Här ingår även andra, mer omfattade åtgärder på järnstolpar som kräver specialistkompetens, t.ex. helmålning inkl. rostskyddsbehandling.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Bygge	Objektet är i mycket dåligt skick, ligger ner eller är så grovt skadat så att det kräver större åtgärdsinsats som ofta även inkluderar både konserveringsåtgärder och återuppbyggnad av postamentet. Objektet kan även saknas helt och behöva ersättas med nytt.

Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Skötsel	Objektet är i behov av enklare slyröjning eller rengöring.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Åtgärdad	Objektet är åtgärdat/restaurerat.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Sten/stolpe	Okänt	Kunskap om åtgärd som behövs saknas.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Ej angivet	
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Ingen åtgärd	Ingen åtgärd behövs på objektet. Objektet är i gott skick.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Tvättning	Rengöring för att avlägsna smuts och påväxt.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Smärre åtgärd	Mindre åtgärdsinsats som kan utgöras med handkraft som inkluderar exempelvis framröjning av objekt, imålning av text, räta upp stolpe.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Renovering	Objektet har raserats eller lutar kraftigt eller ligger ner och behöver grävas om. Ofta med hjälp av maskiner vilket kan innebära avstängning av vägen.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Konservering	Kräver insats av konservator, smed eller annan specialist, ofta där objektet behöver plockas in på verkstad för att åtgärdas. Objektet kan ha grova skador eller gått sönder i flera delar. Här ingår även andra, mer omfattade åtgärder på järnstolpar som kräver specialistkompetens, t.ex. helmålning inkl. rostskyddsbehandling.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Bygge	Objektet är i mycket dåligt skick, ligger ner eller är så grovt skadat så att det kräver större åtgärdsinsats som ofta även inkluderar både konserveringsåtgärder och återuppbyggnad av postamentet. Objektet kan även saknas helt och behöva ersättas med nytt.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Skötsel	Objektet är i behov av enklare slyröjning eller rengöring.
Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Åtgärdad	Objektet är åtgärdat/restaurerat.

Skadeklass – Åtgärdstyp – Postament	Okänt	Kunskap om åtgärd som behövs saknas.
Skadeklass – Skador – Sten/Stolpe	Ej angivet	
Skadeklass – Skador – Sten/Stolpe	1. Inga	Inga skador finns på objektet, som är i gott skick.
Skadeklass – Skador – Sten/Stolpe	2. Lindriga	Objektet är smutsigt, mossbeklätt, står i sly, lutar lätt eller annan lättare typ av skada.
Skadeklass – Skador – Sten/Stolpe	3. Måttliga	Objektet lutar kraftigt, ligger ner, står ej i sitt eventuella postament, är trasigt eller har sprickor. Här ingår även slitage, mindre skador i målningen eller lättare rostskador på järnstolpar.
Skadeklass – Skador – Sten/Stolpe	4. Svåra	Objektet är kraftigt skadat, saknar delar, är i flera delar eller saknas helt. Omfattande rostskador på järnstolpar.
Skadeklass – Skador – Sten/Stolpe	5. Okänt	Kunskap om skadeläget saknas.
Skadeklass – Skador – Postament	Ej angivet	
Skadeklass – Skador – Postament	1. Inga	Ingen åtgärd behövs på objektet. Objektet är i gott skick.
Skadeklass – Skador – Postament	2. Lindriga	Mindre skador i form av mossbeklädnad, sly, att stenar eller delar av postamentet lossnat.
Skadeklass – Skador – Postament	3. Måttliga	Postamentet har delvis raserats eller gått sönder.
Skadeklass – Skador – Postament	4. Svåra	Postamentet har helt raserats.
Skadeklass – Skador – Postament	5. Okänt	Kunskap om skadeläget saknas.
Position	Geometri	Zooma in till tillämpligt skala för att positionera objektet.
Bilder	Välj filer eller dra och släpp in filer i området.	Tänk på att inte ladda upp bilder som innehåller personer eller där man ser registreringsskyltar etc.
Filnamn	Textfält	Bildens filnamn. Importeras automatiskt.
Filstorlek	Beräknas av systemet	

Filformat	Beräknas av systemet	
Beskrivning	Textfält	Beskrivning av bilden.
Mediataggar	Textfält	Ange ev. taggar för bilden.
Datum	Giltigt datumvärde	Datum för när bilden togs.
Upphovsman	Textfält	Fotografens namn.
Bildtyp	Detalj	Detaljbilder visar exempelvis skador eller utförda åtgärder.
Bildtyp	Översikt	Översiktsbilder visar objektet i sin omgivning.
Är en primärbild för objektet	Checkbox	Ange om bilden är primärbild för objektet.
Synlig i objektsbeskrivningen	Checkbox	Ange om bilden ska vara synlig i objektbeskrivning.
Prioritetsordning i objektbeskrivningen	Siffra	Ange var i ordningsföljden bilden ska visas i objektets bildvisning och objektsbeskrivning.
Dokument	Välj filer eller dra och släpp in filer i området.	Dokument som laddas upp utgör allmän handling vilket kan ges ut på förfrågan och hanteras av många olika handläggare inom myndigheten. Undvik därför att ha onödiga personuppgifter i dokumentet. Är du osäker, kontakta förvaltningen.
Filnamn	Textfält	Filens namn. Importeras automatiskt.
Filstorlek	Beräknas av systemet	
Filformat	Beräknas av systemet	
Beskrivning	Textfält	Beskrivning av filen.
Mediataggar	Textfält	Ange ev. taggar för dokumentet.
Datum	Giltigt datumvärde	Dokumentdatum.
Upphovsman	Textfält	Ange vem som skapat dokumentet.
Dokumenttyp	Avtal	Avtal med andra aktörer som behöver beaktas vid vidare underhåll av objektet.
Dokumenttyp	Besiktningsprotokoll	Protokoll från besiktningar som genomför utan någon fastställ metodik.
Dokumenttyp	Checklista tillståndsbedömning	Fältblankett som används i metodiken för tillståndsbedömning av miljöföreteelserna.
Dokumenttyp	Dispensansökan	Dispenser till andra myndigheter för en viss åtgärd från Trafikverket.

Dokumenttyp	Föreläggande och Myndighetsbeslut	Förelägganden och villkor från myndighetsbeslut som påverkar underhållsskedet t.ex. krav på uppföljning och kontrollprogram, tidigare mätningar som ska följas upp.
Dokumenttyp	Inventeringsprotokoll	Fältblanketter från inventeringar som utförs enligt bestämd metodik.
Dokumenttyp	Karta	Karta över hela objektet eller en viss del av objektet.
Dokumenttyp	Konditionsbesiktning	Protokoll från konditionsbesiktning.
Dokumenttyp	Objektspecifik skötselbeskrivning	Skötselbeskrivning utöver den skötsel som genomförs inom baskontrakten inom underhåll. Det kan vara en specifik skötsel som just detta objekt är i behov av eller skötsel som har kommit som villkor från en annan myndighet.
Dokumenttyp	Ritning	Ritning över den tekniska konstruktionen.
Dokumenttyp	Skiss	En illustration av exempelvis en konstruktion eller ett forsknings- eller uppföljningsförsök.
Dokumenttyp	Åtgärdsbeskrivning	Åtgärdsbeställningar till entreprenören som ska genomföra en specifik åtgärd för objektet.
Dokumenttyp	Övrigt	Övrigt.
Giltig från/till	Datum	Ange giltigt datumvärde.
Ingår i baskontrakt	Ja	Dokumentet ingår i baskontrakt.
Ingår i baskontrakt	Nej	Dokumentet inte ingår i baskontrakt.
Innebär tilläggsbeställning	Ja	Dokumentet innebär tilläggsbeställning.
Innebär tilläggsbeställning	Nej	Dokumentet innebär inte tilläggsbeställning.

Hjälpmedel och referenser

I Miljöwebb Landskaps interna och externa arbetsrum finns bland annat information om behörigheter, FAQ och lathundar samt instruktionsfilmer:

Miljöwebb Landskaps interna arbetsrum

Miljöwebb Landskaps externa arbetsrum

På Trafikverkets interna och externa hemsida samt i Miljöwebb Landskaps interna och externa arbetsrum finns mer information om bland annat behörigheter, FAQ och lathundar samt instruktionsfilmer:

Miljöwebb Landskap på interna hemsidan

Miljöwebb Landskap på externa hemsidan

TDOK 2015:0323 Riktlinje Landskap

TDOK 2012:139 Överlämnande av ny och förändrad infrastruktur

TDOK 2014:0232 Miljöwebb Landskap – IT-stöd för miljöföreteelser

TDOK 2019:0210 Data och dokumentation till förvaltande system – väg

TDOK 2016:0407 Data och dokumentation till förvaltande system - Järnväg

TDOK 2023:0101 Manual Miljöwebb Landskap

TMALL 0173 Överlämnanderapport Miljö

TMALL 0343 Förvaltningsdata väg – Leveransplan

TMALL 0344 Data om anläggningen – Leveransplan – Järnväg

Versionslogg

Fastställd version	Dokumentdatum	Ändring	Namn
Version 1.0	2023-11-01	Nytt dokument	Arnesten Emilie, UHtam
Version 2.0	2023-12-05	Uppdaterat händelserubriker och händelseinformation. Mindre uppdateringar i text.	Arnesten Emilie, UHtam
Version 3.0	2024-05-10	Mindre uppdateringar utifrån förändringar i MWL, bytt ut en referens till TDOK som ersatts av en TMALL.	Arnesten Emilie, UHtam
Version 4.0	2024-11-08	Mindre uppdateringar i text.	Arnesten Emilie, UHtam
Version 5.0	2025-02-28	Mindre uppdateringar i text.	Arnesten Emilie, UHtam

Dokumentegenskaper, TDOK-nummer TDOK 2023:0161, Fastställt avChef VO Underåll, Skapat av Arnesten Emilie, UHtam, Dokumentdatum *2025-03-25*, Gäller från 2025-04-01,Konfidentialitetsnivå 1 Ej känslig Ersätter TMALL 0551 Dokumenttyp HANDLEDNING.

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.